

© כל הזכויות שמורות לשמואל הספרי

הורדוס - הצעה

סדרת דרמה בת 10 פרקים באורך 50 דקות .

הסדרה "הורדוס" - תקיף פרק זמן של 20 שנה - תחילתה בשנת 47 לפנה"ס כשהורדוס הצעיר מתמנה למושל הגליל המשכה בעלייתו המסחררת לכס המלכות ועשר השנים הראשונות של שלטון הדמים שלו וסיומה בהוצאה להורג של אשתו המלכה מרים החשמונאית .

האיש הורדוס

כשהורדוס הצעיר מתמנה לתפקיד מושל הגליל ביהודה אף אחד לא צופה לו גדולות . השנה היא 47 לפנה"ס , יהודה היא מדינת חסות של רומא ובראשה עומד הכהן הגדול יוחנן הורקנוס משושלת בית חשמונאי . הורדוס מקבל את המינוי כי אביו , אנטיפטרוס , הוא האיש החזק בממשל .

המשימה הראשונה של הורדוס – חיסול חברות פורעי חוק יהודים בגליל - מסתיימת בהצלחה תוך זמן קצר . הוא מפתיע אותם במערות ולוכד את המנהיגים שלהם - אלא שבמקום להביא אותם למשפט בירושלים – הוא מחליט לצלוב אותם לעיני משפחותיהם . האמהות שלהם עולות לבית המקדש בירושלים זועקות לנקמה , זעם גואה ביהודה והורדוס נאלץ להתייבב למשפט הסנהדרין שגזר דין מוות ממתין בסופו - כך , באבחת חרב עולה הורדוס על במת ההיסטוריה ומתחיל קאריירה פנטאסטית בת 45 שנה במהלכן יהפוך לאחד הגיבורים הראשיים בדרמה ההיסטורית של העולם העתיק .

גיבור טראגי שהישגיו המדהימים כמלך יחד עם חיי המשפחה האומללים שלו יוצרים טרגדיה מרתקת של איש שהיה לו הכל – מלבד מעט אהבה .

סיפור חייו של הורדוס הוא סיפור לא ייאמן שעלילותיו , הישגיו ומפעליו יכולים למלא ביוגרפיות של עשרה שליטים ועדיין ייחשבו למלכים גדולים ורבי מעש . הוא נחשב לאחד הנבלים הגדולים בתולדות המין האנושי -זה שציווה על טבח התינוקות התמימים בבית לחם בעת לידתו של ישו – כי קיבל נבואה ששם יולד "מלך היהודים הבא " .

ולמרות שהסיפור הזה לא קרה במציאות – הוא צמח על קרקע פוריה כי האיש הזה , ששלט ביהודה במשך 35 שנים והיה חברם הטוב של שליטי רומא – הוציא להורג את אשתו היפהפייה מרים החשמונאית, הטביע את אחיה בן ה-17 , תלה את אימה , אלכסנדרה – וחיסל את סבה הישיש, השליט הקודם , יוחנן הורקנוס .

הוא שפט למוות והוציא להורג את שני בניו ממרים החשמונאית , אלכסנדרוס ואריסטובולוס – כי היו יפים ממנו וגבוהים ממנו ונהגו ללעוג לו על מוצאו הנחות ואז , חמישה ימים לפני מותו – חיסל את בנו הבכור , אנטיפטרוס - כי חשד שניסה להרעיל אותו ולתפוס את כסאו .

איש חידות . איש מלא ניגודים שהרקיע לפסגות של תהילה וירד עד לשפל המדרגה . איש רחום שהאכיל את עמו בשנת בצורת , ובו בזמן הפעיל נגדם שלטון דמים , משטרה חשאית ומרתפי עינויים . אדם שחשד בכל ידידיו ובני משפחתו כלא רצח ועינה רבים מהם – ובאותו זמן בנה את המקדש היפה בעולם לאלוהים בירושלים , הרים מצודות וארמונות במדבר , מימן אולימפיאדות ביוון , בנה ערים בכל רחבי האימפריה הרומית , והקים בקיסריה את הנמל הגדול והמשוכלל בעולם של אז .

"ארצו קטנה בהרבה מכישרונו " אמר עליו אוגוסטוס חברו הטוב , שליט האימפריה הרומית והעביר לשלטונו עוד ועוד שטחים ונתינים .

"מוטב להיות חזיר של הורדוס ולא בן שלו " אמר עליו אותו אוגוסטוס , שכן כיהודי הורדוס לא אכל חזיר - אבל את בניו חיסל בזה אחר זה .

כל מי שהיה צופה מרחוק במסע הלווייה המפואר שלו כשהוא נישא מת בארון זהב , מוקף בנשותיו , עשרות בניו ונכדיו אלפים רבים של חיילים , עבדים , ואנשי חצר במיטב

שריונם וגלימותיהם היה יכול לחשוב שמדובר במלך אהוב ונערץ . כל מי שהיה מתקרב ומצטרף למסע הלוויה היה שם לב ששום עין לא דומעת , שום קינה לא נשמעת ואף אחד לא בוכה .

אם חייו של הורדוס היו תסריט לפיצ'ר היינו כנראה אומרים שדחסו בו יותר מדי אלימות ודם , יותר מדי תשוקה ויצרים , יותר מדי אכזריות וטירוף , הרבה יותר מדי עלילה . יותר מדי שמות של ידוענים היסטוריים , כובשי עולם שהם גם גדולי המאהבים , ניים דרופינג בלתי נגמר שאמור להרשים אותנו . אם החיים של הורדוס היו תסריט לפיצ'ר היינו אומרים שהוא מוגזם , יומרני ומופרך . למזלנו , בשביל החיים של הורדוס - המציאו את סדרת הטלוויזיה .

חצי יהודי , חצי אדומי , חצי ערבי

הורדוס מלך היהודים לא בא ממוצא יהודי - מצד אביו הוא אדומי . בן למשפחה אדומית מיוחסת שהתגיירה . אביו אנטיפטרוס היה יועצו של המלך החשמונאי יוחנן הורקנוס והאיש החזק בממלכה .

אמו של הורדוס , קיפרוס , הייתה בת אצילים נבטית מפטרה - העיר החצובה בסלע . הנבטים הם שבטים ערבים שעלו צפונה מחצי האי ערב ושלטו במסחר הבשמים העולמי .

הורדוס הגדול מלך היהודים היה למעשה ערבי .

האיש שבנה מחדש את בית המקדש בירושלים ומלך 35 שנה על היהודים - היה ערבי במוצאו , הלניסטי בחינוכו , יהודי על פי דתו – ואזרח רומאי . טוב לא יכול לצאת מזה .

מלך יהודי או מלך היהודים ?

"מִקְרָב אֶחָיִךְ תֵּשִׂים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ, לֹא תוּכַל לָתֵת עֲלֶיךָ אִישׁ נְכָרִי אֲשֶׁר לֹא אֶחָיִךְ הוּא"

כמו עננה שחורה רבץ הפסוק הזה על הורדוס במשך כל תקופת מלכותו .

"מְקָרַב אַחִיךָ תְּשִׁים עָלֶיךָ מֶלֶךְ" .

ולא היה אפילו יהודי אחד בכל ממלכת יהודה שהרגיש שהורדוס הוא אח שלו .
הורדוס לא נבחר למלכות על ידי נתיניו , לא על ידי הכוהנים, לא כממשיך השושלת ולא על ידי אלוהים – הרומאים מינו אותו למלך בסנאט ברומא ושלחו אותו לכבוש את ירושלים ולהדיח את המלך החשמונאי שישב על הכסא באותו זמן – 12 אלף יהודים נהרגו במהלך הזה .
למרות כל מה שהורדוס יעשה למען הממלכה , למען היהודים בארץ ובעולם ולמרות שיבנה את בית המקדש ויקפיד על מצוות התורה – לעולם לא יכירו בו היהודים כיהודי וכראוי למלכות .
כמובן ששאר העולם ראה בו יהודי .
חלק נכבד מהאנטישמיות הנוצרית במהלך ההיסטוריה צמח מאכזריותו של הורדוס בפרשת טבח התמימים .

בית הורדוס מול בית חשמונאי – שתי שושלות בקרב לחיים ולמוות .

הורדוס עולה לשלטון לאחר מאה שנות שושלת חשמונאית . סבו ואביו היו יועצים למלכי בית חשמונאי . הוא גדל בבית שהועסק על ידי החשמונאים . את רגשי הנחיתות אל מול הנסיכים החשמונאים הוא מביא מהבית . גם את הקנאה .
השושלת החשמונאית הייתה אדירה – היו בה מלכים אמיצים ומוצלחים שהביאו את יהודה למעמד אזורי נכבד וזכו לאהבת עמם . כשהורדוס עולה לשלטון - הוא חייב להיות טוב מהם , מוצלח מהם , אהוב מהם . הוא חושש שהעם ימרוד ויחזיר אותם לשלטון ומבין שעליו לחסל את החשמונאים עד האחרון שבהם .
הוא לא יוצא דופן – דוד המלך למשל השמיד כל זכר לבית המלוכה של שאול . גם שלמה , אחריו . שום מלך חדש לא אוהב שהעם מתגעגע לשושלת המלכות הקודמת . כדי לבטל כל תקווה שהשושלת הקודמת תחזור לשלוט – מוכרחים לבער אותה מהעולם .

הורדוס טועה טעות טראגית

אלא שהורדוס מפתיע ובניגוד לכל היגיון מתארס עם מרים היפה הנסיכה החשמונאית נכדת המלך הקודם ומכניס את חייו למערבולת אינסופית .

כשהוא נאלץ לעזוב את הארץ בעת פלישת הפרתים הוא משכן את אמו הנבטית קיפרוס ואחותו שלומית במצדה – בצוותא עם ארוסתו מרים ואמה אלכסנדרה . טעות נוראה - השנתיים שהן מבלות יחד סגורות ונצורות בראש הר במדבר – יהרסו את חייו של הורדוס בארבעים השנים הבאות .

הנסיכות היהודיות היהירות מבית חשמונאי מתנשאות על מוצאן הנחות של הנבטיות . הארס שהן שופעות כלפיהן , הבוז לבורות ולנימוסים הקלוקלים שלהן צורב פצע שלא יירפא בנפשן של האם והאחות .

מאז ואילך , קיפרוס ושלומית ינהלו מלחמה אינסופית עם מרים ואלכסנדרה.

הן יגרמו להורדוס המאוהב עד טירוף באשתו מרים להרוג אותה מקנאה בחשד בגידה . הן יעלילו על בניה של מרים ויביאו למותם בידי הורדוס . הן ילחשו באזניו ולא יתנו לו מנוח עד שיפילו בפח ארבעה דורות של השושלת החשמונאית .

מתי כל זה קורה ?

זו המאה האחרונה לפני הספירה ואחת המרתקות בהיסטוריה - בתחילתה נולד יוליוס קיסר , בסופה נולד ישו הנוצרי ובמהלכה העולם ההלניסטי קורס , הרפובליקה הרומית הופכת לאימפריה קיסרית ומשתלטת על רוב העולם . דת חדשה עולה באופק – הנצרות . עלילות חייו של הורדוס מצטלבות בחייהן של הדמויות המסעירות ביותר במאה הזאת – יוליוס קיסר , מרקוס אנטוניוס , קליאופטרה ומעל כולם , ידידו הטוב , אוגוסטוס קיסר שליט העולם .

איפה זה קורה ?

העלילה מתרחשת בעיקר בממלכת יהודה – בבית המקדש וחצר המלכות בירושלים במערות המורדים בגליל המושלג , ארמון החורף ביריחו , קיסריה הנפלאה שעל הים , בקעת הירדן וים המוות ומצודות המדבר החזקות - מצדה הרודיון הורקניה ואלכסנדריון . אבל גם בפטרה האגדית בירת ממלכת הנבטים , דמשק בסוריה מקום מושב הנציב הרומי , ביירות בלבנון , אלכסנדריה של קליאופטרה , רודוס , מכרות הנחושת בקפריסין וברומא – הפורום , הסנאט , מקדש יופיטר , הארמון של אוגוסטוס קיסר והמטבח של אשתו ליוויה .

חצר המלכות של הורדוס

שלושה מגדלים אדירים מגוננים על חצר המלכות של הורדוס וכולם פונים פנימה , לכיוון העיר , מגינים על המלך מפני נתיניו . כאן בחצר המלכות היפהפייה של הורדוס בירושלים , מרכז העצבים של מערכת השלטון וכאן מתרחש חלקה העיקרי של העלילה . החצר היא רשת חברתית רבת שכבות רבת מרקמים ורבת משתתפים – מקום מסוכן מאין כמוהו . הקריירות מסתיימות כאן לא בפיטורין והדחה אלא במוות פתאומי . ו"עריפת ראשים " היא לא מטבע לשון . יש בה יהודים ואדומים רומאים יוונים ונבטים – רשת צפופה של אינטרסים מתנגשים איש ודתו איש ותרבותו איש איש ונאמנויותיו והתחייבויותיו .

יש בה אנשי כספים וכהני מקדש , שומרי ראש מגרמניה , רבנים קנאים וסריסים יפהפיים מסוריה , נשות המלך ונערותיהן , פילגשים , טבחים , טועמי מזון , מלבישי המלך ורופאיו ופילוסופים לחינוך הילדים . יש בה אמנים שחקנים ומוסיקאים מכל העולם , תלוינים ומומחי עינויים – כולם זוממים עם כולם . כולם מלשינים על כולם . בספרייה העשירה יושב היסטוריון צמרת , ניקולאוס איש דמשק וכותב את תולדות העולם שבמרכזם המלך הורדוס שמממן את הכתיבה .

לכאן באים שליחי המדינות שוטרי החרש ומפקדי הצבא - כאן המשתאות , האורגיות , ישיבות המטה. כאן מתקבלות ההחלטות מכאן יוצאות הפקודות והנה מובאים הראשים הכרותים .

האופי של "הורדוס" - איזה סדרה זאת ? כמו מה וכמו מה לא ?

"הורדוס" היא סדרה דרמטית ואינטנסיבית כמו "הומלנד" , רעילה ופוליטית כמו "בית הקלפים" , מרהיבה אכזרית ורבת עלילות כמו "משחקי הכס" זו לא סדרה "היסטורית" עם אנשים שמדברים לאט , באופן מלאכותי ולא מחייכים אף פעם .

אין בה "מספר" – לא מלך קשיש הפורש את זכרונותיו על מיטת מותו ולא VO קורא מדפי ספר ישן .

"הורדוס" היא סדרה ריאליסטית פוליטית חיה דינמית המתרחשת כאן ועכשיו , ביהודה של המאה האחרונה לפני הספירה בירושלים - עיר בינלאומית , מרהיבה ביופיה ומסוכנת מאין כמוה .

העלילה מתמקדת באישיותו הטראגית המרתקת של הורדוס , בפער העצום שבין גדולתו לאומללותו - מערכות היחסים שלו , במאבקי הכוח היצריים בין בתי המלוכה , המהלכים הפוליטיים , האינטריגות המשפחתיות , התככים הסובבים אותו , הקשרים , הבגידות ומזימות הרצח .

יהודה ויהודים – איך הגענו להורדוס ?

בשנת 586 לפנה"ס , אחרי כמעט 600 שנה של שושלת מלכי בית דוד בממלכה ההררית השוכנת סביב ירושלים – מורדת יהודה במעצמה בבל .
הבבלים כובשים את יהודה , מחריבים את בית המקדש ומגלים את היהודים לבבל . לא את כולם – רק את האליטות .

70 שנה חולפות ובבל נכבשת על ידי פרס . כורש מלך פרס מתיר ליהודים לחזור לירושלים ולבנות את בית המקדש . חלק חוזרים . לא כולם . הם מוצאים שרובה של ארצם מיושבת על ידי אחרים – שומרונים במרכז , אדומים בדרום , פניקים ויוונים לאורך הים . אין ליהודים מלך – מנהיגם הוא הכהן הגדול .

חולפות כמאתיים שנות כיבוש פרסי . בשנת 333 לפנה"ס אלכסנדר מוקדון שוטף את מזרח הים התיכון , מכריע את פרס ומשליט את תרבות יוון – ההלניזם - על רוב העולם . ואז מת צעיר .

ממלכתו האדירה מתפצלת בין שלושה יורשים . יהודה נופלת בחלקו של בית סלווקוס . ליהודים לא איכפת מי שולט כל עוד מתירים להם לקיים את דתם וחוקיהם . אבל באמצע המאה השנייה לפנה"ס מחליט אחד המלכים הסלווקים , אנטיוכוס הרביעי שתם זמנה של היהדות . הוא אוסר על ברית המילה ומצוות אחרות , מחלל את בית המקדש וכופה על היהודים עבודת אלילים .

המרד מתחיל כמעט מייד . משפחה אחת ממודיעין , בית חשמונאי מנהיגה את המרד המוצלח . הם מסלקים את בית סלווקוס ומקימים מדינה עצמאית . הם פוגעים בערים ההלניסטיות לאורך החוף , מכים בשומרונים ומגיירים בכוח את האדומים . ממלכתם הולכת וגדלה במיוחד בימי המלך אלכסנדר ינאי ואחריו אשתו שלומציון המלכה . לתקופה קצרה אלו ימים מאושרים ביהודה . ההנהגה הדתית נתונה בידי הפרושים – כת דתית רפורמיסטית וההצלחות הצבאיות והמדיניות הופכות את יהודה לממלכה משגשגת . ואז מתה שלומציון המלכה ושני בניה - יוחנן הורקנוס הבכור ואריסטובולוס הצעיר נלחמים על הירושה . מהמזרח חוזר עכשיו פומפיוס מאגנוס המצביא הרומאי המנצח עם לגיונותיו .

האחים החשמונאים היריבים מתייצבים לפניו בדמשק ומבקשים לקבל את תמיכת רומא . פומפיוס מבטיח לענות באביב כשירד ליהודה בדרכו להילחם בנבטים . אבל לאריסטובולוס אצה הדרך – הוא ואנשיו מתבצרים בירושלים . לפומפיוס אין ברירה – הוא כובש את ירושלים וממנה את הורקנוס לכהן גדול וראש העם אבל את הכוח האמיתי הוא מעניק ליועצו של הורקנוס , אנטיפטרוס , הגר האדומי , אביו של הורדוס .

פרק ראשון - קוים כלליים לעלילה

ליל ירח מלא . שיירת גמלים נבטית עמוסת בשמים ותבלינים שעושה דרכה צפונה על דרך המלך לסוריה מותקפת מן המארב . התוקפים הם אנשיו של חזקיה הגלילי , מנהיג פורעי החוק היהודים בצפון הארץ . הם משתלטים על השיירה , מחסלים את השומרים המאבטחים , כובלים את הסוחרים בצד הדרך וממשיכים לרכוב לגאדארה , התחנה הבאה על דרך השיירות . כאן , מוסוים כסוחרים נבטים הם מצליחים לחדור אל מחנה הצבא הרומי , לבזוז את מחסן הנשק ולפגוע בחיל המצב . העיר עולה באש כשהם נסוגים עמוסי שלל בדהרה מערבה לכיוון הכינרת . ליד שפך נהר הירדן הם נתקלים בשיירה מלכותית קטנה הרוכבת צפונה , ובראשה הכהן הגדול מירושלים , יוחנן הורקנוס . חזקיה הגלילי מחליט לא לתקוף ולהניח לה להמשיך בדרכה .

פגישה מכרעת עם יוליוס קיסר

47 לפנה"ס

אחרי שיווליוס קיסר מנצח במצרים הוא חוזר לרומא . בדרך הוא עוצר בסוריה כדי לקבוע סדר חדש באזור . בזו אחר זו מתייצבות אצלו משלחות של שליטים מקומיים ממדינות האזור .

נציגים מיהודה נכנסים אליו – יוחנן הורקנוס הכהן הגדול , אנטיפטרוס האדומי , יד ימינו והאיש החזק בממלכה ושני בניו של אנטיפטרוס – פצאל והורדוס . עבדים נושאים פנימה תיבות מלאות מטבעות זהב שהביאו איתם , מתנה לאימפרטור .

קיסר מחבב את הבאים . מודה ליוחנן הורקנוס ולאנטיפטרוס על אומץ ליבם ועל הסיוע הקריטי שנתנו לו במלחמת מצרים כשהיה במצוקה קשה ומכתיב החלטה - הוא ממנה את

יוחנן לכהן גדול ואתנאריך (ראש עם) היהודים לנצח – הוא ובניו אחריו . לאנטיפטרוס ולבניו הוא מעניק אזרחות רומית וממנה אותו מושל יהודה . יוחנן קיבל תפקיד ייצוגי עם הרבה כבוד . אנטיפטרוס יהיה השליט בפועל . קיסר מחזיר ליהודה מחוזות שנקרעו מהממלכה ומפחית את עול המיסים . השמחה גדולה במחנה הורקנוס . עכשיו נכנס אנטיגונוס, בנו של אריסטובולוס המלך החשמונאי הקודם שהורעל ברומא לפני שנתיים. . גם הוא הביא תיבות זהב ותכשיטים – מתנה לקיסר . הוא מבקש לערער על ההחלטה - הוא דורש את הכתר לעצמו . הטיעונים שלו לכתר משכנעים מאד – אבל לא את יוליוס שמכריע לטובת הורקנוס בעיקר בגלל אנטיפטרוס . יוליוס קיסר בוטח בנאמנותו ובכושר האירגון שלו – הוא ידאג לגביית מיסים בזמן , לחוק שקט וסדר ולחיסול כנופיות המורדים בגליל . אנטיגונוס מבין שמרומא לא תצמח לו כל טובה . תיבות הזהב שהביא כבר נלקחו לבלי שוב ע"י אנשיו של יוליוס קיסר . לפני שהוא עוזב הוא מבטיח לדודו הורקנוס לחזור ולנקום . (הוא אכן יחזור בעוד 7 שנים מלווה בצבא הפרתים יכבוש את הארץ וימלוך ביהודה 3 שנים) .

הורדוס מתחתן

אביב בירושלים . זהו יום חתונתו של הורדוס במתחם האדומי בירושלים . הורדוס בן ה 25 נושא את דוריס , נערה בת חמש עשרה בת למשפחה אדומית ירושלמית . הטקס מתעכב כי מחכים לבואו של יוחנן הורקנוס , הכהן הגדול וראש העם שעתיד לקדש את הנישואין. הורקנוס חוטף הרבה ביקורת בחודשים האחרונים על חוסר המעש שלו . ראשי היהודים טוענים שהוא מניח לאנטיפטרוס האדומי את השלטון במדינה . החתן הוא דור שלישי לאדומים שהתגירו . טקס הקידושין אמור להיות יהודי . אבל בחצר נסתרת עורכות נשות המשפחה בחשאי טקס לאל האדומי קוס , מושחות את גופה של הכלה הנערה , מכינות אותה לליל הכלולות . שפחה יהודיה שצופה בטקס מזדעזעת . באותו זמן , בלשכתו של אנטיפטרוס מתכנסת התייעצות דחופה . שליחים שהגיעו מהצפון מדווחים שחבורות מורדים יהודים בהנהגת חזקיה הגלילי פשטו על שיירות סחר של הנבטים ועל יישובים סוריים ברמת הגולן - טבחו שדדו ובזזו . הנציב הרומי בסוריה מאיים לפלוש לגליל ולעשות סדר . האוטונומיה של יהודה בסכנה . אנטיפטרוס , מושל יהודה מחלק את השלטון במדינה בין בניו - פצאל הבכור והורדוס . הורדוס רוצה לצאת לגליל אבל אנטיפטרוס חושש ממזגו הסוער הבלתי צפוי של הורדוס ומעדיף שיישאר

בירושלים תחת השגחתו ושפצאל אחיו יעלה לצפון . גם הכלה שלו צריכה אותו לידה בזמן הקרוב . הורדוס מסרב . בירושלים צריך פוליטיקאי - בגליל צריך לוחם . הוא רוצה להילחם . לאנטיפטרוס אין ברירה . הורדוס מתמנה למושל הגליל . פצאל יישאר בירושלים .

הורדוס מתחיל לפעול כבר במהלך החתונה . השירה , המשתה והמחולות לא מעניינים אותו . הוא שולח יונת דואר למפקד חיל המצב בצפון ומודיע שיגיע בעוד חודש , בתום ימי המשתה אחרי שיגייס חיילים ויאמן אותם . אמו , קיפרוס מפריעה לו בהכנות ולוקחת אותו לקיים את חובת ליל הכלולות – הוא נכנס לחדר בו ממתינה דוריס כלתו הצעירה ואיתה נשות המשפחה . בלי גינונים מיותרים הוא שוכב איתה ויוצא מותר אותה מדממת כואבת ובוכה . הנשים מייללות עטות על המיטה , בודקות את הסדין המוכתם בדם . לזבח שנערך בחצר המרכזית הורדוס לא מופיע . לאן הוא נעלם ?

הורדוס מסתבך בצפון

הורדוס רוכב צפונה לאורך הירדן בראש פלוגת לוחמים במשך כל הלילה והיום שלמחרתו וחונה בחשאי ליד הכינרת **כמו שצפה , הידיעה ששלח על בואו בעוד חודש דולפת אל המורדים ולא טורדת את שלוותם . הם שאננים .** כשהחושך יורד הוא עולה להרים , מפתיע אותם במערות המחבוא שלהם . לוכד את ראשי הכנופיות ומביא אותם אל מחנהו .

למחרת בבוקר מתארגנת שיירת השבויים בדרכה לירושלים . בני משפחותיהם צובאים על הגדר מקללים את הורדוס וחייליו . הורדוס נותן הוראות אחרונות לחיילים ופונה אל השבויים . חזקיה הגלילי , מנהיג הכנופיות עולב בו , בז לו , מכנה אותו כלב אדומי , עבד של בית חשמונאי , כופר בסמכותו ומזמין אותו לקרב אחד על אחד . השבויים היהודים מרימים קול ולהורדוס אין ברירה .

הוא מורה להתיר את חזקיה מכבליו ולתת לו חרב ומגן . אנשיו של הורדוס מנסים למנוע ממנו להילחם . הורדוס נמוך קומה וחזקיה גדול מימדים . הקרב נוטה לכאן ולכאן ובסופו הורדוס מצליח לנעוץ בו את חרבו וחזקיה מתמוטט . הקללות והצרחות של בני המשפחות מדליקות אותו – הוא עורף את ראשו של חזקיה הגוסס ואז פונה אל יתר השבויים

הכבולים ומצווה לצלוב אותם . הגליל מזדעזע . סקסטוס קיסר , הנציב הרומי היושב בסוריה השכנה – מודה לו ופורש עליו את חסותו .

הורדוס נשפט

אמהות ההרוגים עולות לירושלים לדרוש נקמה . הן רובצות ימים ולילות בפתח בית המקדש ומרעישות את השמים בזעקתן לצדק . הזעם ביהודה גואה . המקורבים ליוחנן הורקנוס טוענים כלפיו שהפך לבובה בידי אנטיפטרוס ובניו . רוחות של מרד מתחילות לנשב . ליוחנן הורקנוס השליט חלש האופי אין ברירה – הוא מכנס את הסנהדרין ומזמן את הורדוס למשפט .

הורדוס מצפצף . הוא מרגיש מוגן על ידי הנציב הרומאי . אבל אביו של הורדוס , אנטיפטרוס מושל יהודה והאיש החזק בממלכה יועץ לו להגיע למשפט עם משמר ראש ובראש מורם ומבטיח שייצא זכאי . הנציב הרומאי של סוריה שולח שליח לאיים על הורקנוס . הוא מזכיר לו שהורדוס הוא עכשיו אזרח רומא ואי אפשר לשפוט אותו בניגוד לרצונו . לכולם ברור שמדובר במשפט מבויס שסופו זיכוי .

הורדוס מגיע לירושלים עם גדוד חמוש ונכנס ללשכת הסנהדרין בבית המקדש . הוא לבוש בהידור , בגלימה ארגמן רומאית , חרבו למתניו ושערו מסודר להפליא . חברי הסנהדרין המפוחזים כבר עומדים לזכות אותו ולשחרר אותו כשאחד מהם , שמאי , קם ובנאום אמיץ הופך את הקערה על פיה . למרות החיילים החמושים שהורדוס הביא ולמרות החוצפה המופגנת שלו – בעוד רגע הוא עומד לצאת חייב בדין להיכלא ולהיות מוצא להורג .

הכהן הגדול יוחנן הורקנוס מפסיק את הדיון ודוחה את גזר הדין למחרת בבוקר . בלילה הוא משחרר את הורדוס ממעצר .

פגישה בים המוות

מבזה ומושפל הורדוס נמלט על סוסו בלילה מירושלים ואיתו 6 רוכבים . הם רוכבים מזרחה ועם עלות השחר מגיעים לקומראן בצפון ים המלח . באור קרני השמש הראשונות הם מבחינים במאות אנשים לבושי לבן וסנדלים ניצבים על קו המים , פניהם מזרחה . אחד מהם , החזן , מברך את השמש העולה בפסוקי תהילים והם עונים אחריו בשירה . זה מראה מהפנט . כשהם מסיימים הם פונים מערבה אל ההרים וחולפים על פני הפרשים בלי הגה . החזן , נעצר ליד

הורדוס שירד מסוסו . זהו מנחם , מנהיג כת היחד , הנזירים האיסיים . הוא שואל את הורדוס מה רצונו .

אני רעב - הורדוס אומר - אני רוצה לאכול איתכם

אי אפשר . אתה לא אחד מאיתנו – מנחם עונה לו – למה באת ? להגיד לך שהנבואה שנתת לי מעולם לא הייתה כוזבת כמו הלילה . ברחתי רגע לפני ששפטו אותי למוות .

מנחם מחייך . מה אמרתי לך אז כשהיית ילד, מה יהיה הסימן שהנבואה שלי תתקיים ?

היכית אותי על רגל שמאל ואמרת לי לזכור את הכאב . שזה יהיה הסימן . והכאב נעלם ? מזמן .

אז קח אחד חדש .

והוא מניף את מקלו ומכה את הורדוס בחזקה על ירכו השמאלית . הפרשים נדרכים שולחים יד לחרב . הורדוס מרגיע אותם , נאנק מכאבים. צעיר בסנדלים מגיע עכשיו מכיוון המבנים שלרגלי ההרים . הוא מביא סל נצרים ובו מספר כיכרות לחם ותמרים יבשים .

לאן לברוח ? מזרחה אל הנבטים , לסבא שלי ? דרומה לאדום , למשפחה של אבי ? צפונה לסוריה אל הנציב ?

לא משנה לאן תברח . מה שצריך לקרות , מה שנקבע – יקרה . לצערי . והוא פונה ומתרחק . הורדוס מחליט – צפונה .

והם פונים בדהרה צפונה .

רכבת שדים - מספר חודשים בחייו של הורדוס הצעיר (40 לפנה"ס)

זהו קיץ שנת ארבעים לפנה"ס. שליטי רומא עסוקים במלחמות פנימיות והם מסיגים את כוחותיהם מהאזור. כוח חדש עולה ממזרח – הפרתים. אימפריה אדירה המשתווה בעוצמתה לאימפריה הרומאית.

חילות הפרתים דוחקים את הרומאים מהאיזור. הם שוטפים עכשיו את המזרח התיכון וחודרים ליהודה מצפון. העם היהודי תומך בפרתים בגלל שנאתו לאחים האדומים – הורדוס ופצאל, האנשים החזקים ביהודה. הורדוס ופצאל מבינים שאולי עשו טעות פטאלית כששמו את כל הביצים בסל של רומא.

הפרתים רוצים להחליף את השליט- בובה יוחנן הורקנוס באחינו, אנטיגונוס החשמונאי. אנטיגונוס הבטיח לפרתים את אוצרות הממלכה ואת 500 הנשים מחצר המלכות בירושלים. חיל החלוץ שלו כבר צר על העיר. חג שבועות עכשיו וירושלים מלאה עולי רגל שהביאו ביכורים לבית המקדש.

בזמן שפצאל ויוחנן הורקנוס יוצאים לנהל משא ומתן עם מפקדי הצבא הפרתי בצפון הארץ - הורדוס נצור עם חייליו ומשפחתו במצודה שליד הר הבית – מחכה לחדשות מאחיו.

שליח מביא מכתב מפצאל. הפרתים הפילו אותם בפח – הוא והורקנוס נאסרו בעכו ומצבם הולך ורע.

באישון לילה הורדוס חומק דרך מחילות הארמון עם חייליו, אנשי חצרו וארבע נשים - אמו קיפרוס, אחותו שלומית, ארוסתו מרים בת ה-13 ואמה, אלכסנדרה.

הם עולים למרכבות אבל השיירה מתעכבת כי אלכסנדרה לא מוכנה לנסוע במרכבה אחת עם קיפרוס, אמו הערבייה של הורדוס. להורדוס אין ברירה. הוא מפריד ביניהן נאלץ להפקיר בירושלים חלק מהאוצרות שלקח.

הם דוהרים דרומה לכיוון מצדה כשכוח של לוחמים יהודיים דולק אחריהם.

כשנים עשר קילומטר דרומית לירושלים מתהפכת המרכבה של אמו קיפרוס והיא מאבדת את ההכרה. הכוח הדולק מתקרב אליהם. הורדוס נואש. הוא בטוח שאמו נהרגה והוא מאשים את עצמו שנכשל ואיכזב. באקט של טירוף הוא מנסה ליפול על חרבו ולהתאבד.

אבל חייליו לא מניחים לו . הם מטיחים בו שהוא פחדן ובוגד שמנסה לברוח ולהותיר אותם בצרה .

הורדוס מתעשת , משיב מלחמה ומצליח להיחלץ . הוא משכן את משפחתו במצדה המוגנת , ממנה את דודו יוסף , בעלה של אחותו שלום , למפקד המצודה ויוצא מייד לפטרה לגבות חוב כספי מהנבטים – כדי לפדות את אחיו מהפרתים . הנבטים מפנים לו עורף ומסלקים אותו מגבולות הממלכה . שליחי הפרתים הגיעו אליהם לפניו והזהירו אותם לא לעזור לו . הורדוס בשפל המדרגה – הוא בודד נרדף ונבגד . הוא פונה מערבה לכיוון מצרים בדרכו לבקש עזרה ברומא .

בינתיים בצפון הארץ הפרתים מסגירים את פצאל אחי הורדוס ואת יוחנן הורקנוס הכהן הגדול לידי של אנטיגונוס הטוען לכתר . אנטיגונוס כורת בנשיכה את שתי אוזניו של הורקנוס – ובדרך זו פוסל אותו לנצח מלהיות כהן גדול . הורקנוס הוא דודו של אנטיגונוס . זה לא עוזר לאוזניים שלו . פצאל מבין שסופו קרוב והוא מטיח ראשו בסלע עד מוות . החדשות רעות משיגות את הורדוס במצרים .

הוא תקוע באלכסנדריה . חורף עכשיו הים סוער והספינות לא מפליגות בעונה זו . קליאופטרה מלכת מצרים , אהובתו של מרקוס אנטוניוס מנסה לפתות אותו להישאר ולכהן כשר הצבא שלה . משהו בבחור הזה מאד מוצא חן בעיניה ואנטוניוס ברומא , ורק עכשיו בגד בה והתחתן עם אשה אחרת .

הורדוס לא מתפתה . הוא מעמיס אוניה בסחורות ומתנות - שוחד ומפליג . הים סוער והאוניה כמעט טובעת . הוא משליך לים את כל מה שהעמיס במצרים ומצליח להגיע לרודוס .

במצדה המצב קשה . בנוסף לחיילי אנטיגונוס הצרים על ההר , לעתודות המים והמזון ההולכות וכלות , להצלה שלא נראית באופק – נתונות שתי החצרות , האדומית והחשמונאית במלחמה בלתי פוסקת . אלכסנדרה , הנסיכה החשמונאית היהירה ושני בניו היפייים מרים ארוסת הורדוס ואריסטובולוס הצעיר

בזים למשפחת חתנם - לאמו הנבטית ואחותו . הם לא מוכנים לאכול איתם או לשהות במחיצתם ומתייחסים אליהם כמו למשרתים . מצדה הופכת למאורת נחשים . קיפרוס ושלומית נשבעות לחסל את שתי היהודיות ברעל , בכשפים או בתאונה מקרית .

הורדוס מגיע לרומא . הוא בן 32 ואין לו אף אחד בעולם . הוא בא לבקש תמיכת אנטוניוס ואוקטבינוס בשליט המודח של יהודה , יוחנן הורקנוס ואם לא הוא (כי נחתכו לו האוזניים) – אז באחיה של ארוסתו , אריסטובולוס , בן ה 12 . אבל שליטי רומא מפתיעים אותו – הסנאט הרומאי מחליט שהוא , הורדוס , הגר האדומי , יהיה מעתה מלך יהודה . תהלוכה מפוארת יוצאת אל הפורום בדרכה למקדש יופיטר ובראשה אנטוניוס , אוקטבינוס והורדוס המשתומם . הם מקריבים קורבנות ושולחים אותו חזרה ליהודה לכבוש לעצמו את כס המלכות . הוא בן 32 עכשיו . הוא צריך להיות אופטימי חסר תקנה כדי להאמין שיצליח .

תקציר פרק אחרון

המלך נוטה למות

ארמון המלך ביריחו - הורדוס במצב נורא . יש לו דלקות בכל הגוף – פנים וחוץ - בכליות , במעיים , בעור , הריאות שלו קורסות והוא נושם בקושי . תולעים רוחשות בערוותו והוא זולל בלי הרף . העבדים , הרופאים , היועצים שמקיפים את המלך מבינים שהסוף קרוב . הכל עומד להשתנות . אחותו שלומית מתכננת את היום שאחרי . היא עושה הכל שהשמועות לא יגיעו לירושלים ויעוררו אי שקט .

בתא הכלא שלו בקומת המרתף של הארמון ממתין אנטיפטרוס בנו הבכור של הורדוס – שליחים אמורים לחזור מרומא עם תשובה מהקיסר אוגוסטוס – האם הוא מאשר לאביו להוציא אותו להורג או לא. אנטיפטרוס מתפלל שהמוות יגיע להורדוס לפני השליחים. השמועות על מחלת המלך מגיעות לירושלים ומחוללות התרגשות.

צעירים קנאים מנפצים את נשר הזהב הקבוע מעל אחד משערי בית המקדש – סמל השלטון הרומי.

הורדוס משתולל – יחסיו הטובים עם רומא הם חומת מגן של יהודה. כל התגרות באימפריה תגרור תגובות קשות.

הוא משסה בקנאים את המשטרה החשאית ועשרות חשודים נגררים בריחו לחקירה במרתפי העינויים של הארמון בירושלים.

הורדוס לא יכול לסבול יותר – בשארית כוחותיו הוא מובל לטבול במעיינות מרפא ממזרח לים המלח. עובדי בית המרחץ לא עומדים במראה גופו העירום. הם בורחים החוצה ומקיאים. כשהוא טובל באמבט שמן חם הוא מאבד הכרה וכולם בטוחים שהוא מת – אבל הוא מתעורר.

המצב לא משתפר. גם התפילות והטקסים שנערכים לכבודו בכל השפות ולכל האלים מעצבנים אותו.

הוא מזמן את בנו ארכלאוס בן ה-19 ומכתוב לו את סידורי ההלוויה שלו – הוא רוצה הלוויה כמו של אלכסנדר הגדול והוא רוצה ליהנות בהלוויה הזאת. הכל תוכנן על ידו מבעוד מועד – מה ילבש, באיזה ארון ישכב, מה יחזיק בידו. הוא מוסר לארכלאוס את המסלול מיריחו לירושלים ומשם להרודיון שלושים ושבעה קילומטר. הוא מפרט מה הוא רוצה שיאכלו בסעודה שאחרי הלוויה – ארכלאוס רושם.

שליח מגיע מרומא עם מכתב מאוגוסטוס קיסר – שליט האימפריה אישר את גזר דין המוות שנפסק לאנטיפטרוס, בנו הבכור. הוא מתיר להורדוס לעשות לבנו מה שמתחשק לו. הורדוס מאושר.

הוא מצווה להזעיק ליריחו את כל ראשי ונכבדי הישובים היהודים בממלכה ומכנס אותם בהיפודרום, מסלול מירוצי הסוסים המפואר שלו.

כשכולם ישובים נהנים מכיבוד כיד המלך – גוררים פנימה את הצעירים הקנאים המדממים מחדרי העינויים ומקריאים את ההודאות שנגבו מהם. את מנהיגיהם, חכמי

התורה יהודה בן ציפורי ומתיתיהו בן מרגלות שורפים חיים על המוקד לעיני הנכבדים
ואת יתר הנאשמים צולבים . נכבדי העם נותרים כלואים בהיפודרום .
בערב , הוא משנה שוב את צוואתו , בפעם השישית . כשהוא מסיים הוא מבקש תפוח
וסכין לקילוף – כמו שהוא אוהב . הוא אווז בסכין באצבעות מעוותות ופתאום מנסה
לדקור את עצמו . זעקה גדולה עולה בארמון והתרוצצות מבוהלת . הם תופסים לו את היד
מחלצים ממנה את הסכין .

בכלאו במרתף הארמון שומע אנטיפטרוס את הזעקות והוא בטוח שאביו מת . הוא מציע
לסוהר סכום עתק אם ישחרר אותו . הוא מקווה שאם ימהר יצליח לתפוס את הכסא לפני
אחיו ארכלאוס .

הסוהר ממהר אל הורדוס ומלשין . הורדוס פוקד להרוג אותו מייד . אנטיפטרוס בן ה 42 ,
בכור בניו של הורדוס נגרר אל חצר הארמון וגרונו משוסף . כל אנשי המלך צופים במחזה
בדממה .

שלומית מוזעקת אל מיטת המלך . כבר קשה לזהות אותו כי העוויות מכות בו בכל כמה
שניות אבל הוא במצב רוח מצויין – הוא מכתוב את צוואתו האחרונה ומשאיר סכומי כסף
אדירים לקיסר אוגוסטוס ורעייתו ולכל בני משפחתו .

עכשיו הוא משביע את שלומית לעשות את בקשתו האחרונה . אחרי שתיכנן את תפאורת
הלוויה של עצמו , קבע מי ישתתף ומה ילבש כל אחד – הוא הבין שמהו בסיסי חסר לו
בלוויה , מרכיב חשוב בטקסי מוות – האבל . הצער . הדמעה . הוא מדמיין את ההלוויה
שביים ולא שומע גניחת בכי אחת , התייפחות , השתנקות .

הוא יודע שברגע שימות , תציף השמחה את כל הארץ והוא רוצה להשבית את השמחה .
הוא רוצה אבל עמוק ביום הזה , הוא רוצה שהיום הזה ייזכר לנצח כיום אבל .
והוא דורש משלומית לקחת את הצבא להיפודרום וברגע שיעצום את עיניו היא תתן את
האות וכל ראשי היישובים היהודים שנאספו בהיפודרום – יישחטו . ראשי הערים ,
העיירות הכפרים ימותו יחד איתו . כך תעבור את כל הארץ צעקה גדולה ומרה , כך תהיה
לוויתו שלמה .

שלומית מבטיחה שרצונו ייעשה .

הורדוס מת . בבת אחת הכל נפסק ונהיה שקט . הגוף מתיישר , מתרפה . הפנים שוקטות .
המלך מת .

שתי נבואות על מלך היהודים

שתי נבואות קבעו את גורלו של הורדוס בחייו ואחרי מותו. את הנבואה הראשונה קיבל, כשהיה ילד, ואת השנייה – לפני מותו. הראשונה מופיעה בכתבי יוספוס פלאביוס. השנייה – בברית החדשה. שתיהן מפותקות מבחינה היסטורית אבל מלאות משמעות

הנבואה הראשונה בישרה להורדוס הילד את העתיד הצפוי לו –

"היה איש אחד מן האיסיים ומנחם שמו שהכול היו מעידים על מידותיו הטובות והיפות באורח חייו וגם כי ניתן לו מאת האלוהים לדעת עתידות מראש. הלה ראה את הורדוס בהיותו עוד תינוק הולך אל בית רבו וקרא לו בשם "מלך היהודים". היה הורדוס סבור שאינו יודע אותו או שמלעיג עליו והזכירו שאין הוא אלא הדיוט. חיך לו מנחם בנחת וטפח לו בידו על אחוריו ואמר לא, כי עתיד אתה למלוך ותחזיק בשלטון בהצלחה שכן נמצאת ראוי לכך בעיני האלוהים. זכור את טפחותיו של מנחם ודבר זה גם יהיה לך סימן לתמורות הגורל. כי חשבון זה של תמורות הגורל הוא טוב מאד אם תאהב גם צדקה ותנהג בחסידות עם אלוהים ובחסד עם האזרחים. ברם אני שיודע הכל - יודע גם זאת שלא כך תהיה. מצוין תהיה באושר כאשר לא היה כל אדם אחר ותזכה לתהילת עולם אולם תשכח חסידות וצדק ודברים אלה לא ייתכן שייעלמו מעיניו של אלוהים כשיפקוד אותם עליך בכעסו בסוף חיך."

הנבואה השנייה הנציחה את שמו של הורדוס כגדול הנבלים של הברית החדשה.

בַּעַת שְׁנוֹלֵד יִשׁוּעַ בְּבֵית לָחֶם יְהוּדָה, בְּיָמֵי הוֹרְדוֹס הַמֶּלֶךְ, בָּאוּ לִירוּשָׁלַיִם חֲכָמִים מִן הַמִּזְרָח שְׁאָלוּ: "הֵיכָן מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נֹלַד? כִּי רָאִינוּ אֶת כּוֹכְבוֹ בַּמִּזְרָח וּבָאנוּ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ". כְּאֲשֶׁר שָׁמַע זֹאת הוֹרְדוֹס הַמֶּלֶךְ נָדָהּם הוּא וְכָל יְרוּשָׁלַיִם עִמּוֹ

הוא פנס את כל ראשי הפהנים וסופרי העם ושאל אותם איפה יולד המשיח
אמרו לו: "בבית לחם יהודה, פי כן נכתב על-ידי הנביא".
אז קרא הורדוס בחשאי לחכמי המזרח וברר אצלם מתי הופיע הפוכב
אחרי כן שלח אותם לבית לחם באמרו: "לכו חקרו היטב על-אודות היולד וכאשר תמצאו
אותו הודיעו לי כדי שאבוא ואשתחוו לו גם אני".
הם שמעו את דברי המלך והלכו, והנה הפוכב שראו במזרח התקדם לפניהם עד אשר בא
ונעמד מעל למקום שהיה שם היולד. כראותם את הפוכב שמחו שמחה גדולה עד מאד הם
נכנסו לבית וראו את היולד עם מרים אמו. נפלו על פניהם והשתחוו לו, ופתחו את
צרוותיהם והגישו לו מתנות: זהב ולבונה ומור לאחר שהזנהו בתלום שלא לחזר אל
הורדוס - יצאו לארצם בדרך אחרת.

הילד ישוע ניצל ממות

הם הלכו משם ומלאה יהוה נראה אל יוסף בתלום ואמר: "קום, קח את היולד ואת אמו
וברח למצרים ונהיה שם עד אשר אמר לך, כי הורדוס יחפש את היולד כדי להשמיד אותו".
הוא קם ולקח את היולד ואת אמו בלילה ויצא למצרים שם נשאר עד מות הורדוס.
כאשר ראה הורדוס כי התלו בו החכמים רגז עד מאד ושלח להרג את כל היולדים שבבית
לחם ובכל סביבותיה, מבני שנתיים ומטה, לפי העת אשר קבע מפי החכמים
אחרי מות הורדוס נראה מלאה יהוה אל יוסף בתלום בארץ מצרים ואמר: "קום, קח את
היולד ואת אמו וקח לארץ ישראל, כי מתו המבקשים את נפש היולד". הוא קם ולקח את
היולד ואת אמו וקח לארץ ישראל אבל בשמעו כי ארכלאוס מולך ביהודה במקום הורדוס
אביו, פחד ללכת לשם. לאחר שהזנה בתלום יצא אל סביבות הגליל הוא בא וישב בעיר
הנקראת נצרת, למען יתקיים הנאמר על-פי הנביאים כי נצרי יקרא לו.

סטלין והורדוס –

יש דמיון רב בין הורדוס הגדול "אהוב האלוהים" לבין יוסף סטאלין "שמש העמים" – עד שנדמה שסטאלין הוא גלגולו של הורדוס.

המוצא האתני של סטאלין והורדוס דומה – שניהם באים מקבוצה נחותה ולא נחשבת בארץ מולדתם קבוצה שלא ראויה לשלטון. זה אדומי וזה גרוזיני. הורדוס לא יהודי - לא מבית דוד, לא מבית חשמונאי וסטאלין לא רוסי אירופי. לא מוסקבאי או סנקט פטרסבורגי.

שניהם לא נחשבים גברים נאים – הם נמוכים, לא נאים – הורדוס שחום מדי, סטאלין מחוטט פנים. כמו היטלר, כמו נפוליון.

ושניהם עזי נפש ואלימים מילדות ותחילת הקאריירה שלהם במעשה אלים ויוצא דופן. זה בשוד מרכבת הכסף בטביליסי וזה בחיסול הברוטלי של חבורת חזקיה הגלילי.

בהמשך הם מסמנים מסלול מפותל ועקלקל של בריתות ובגידות, שוחד וסכינים בגב שמביא אותם אל ראש המערכת, אל כסא השלטון ממנו הם לא יורדים עשרות שנים. שניהם משליטים פחד, מפעילים משטרה חשאית עצומה בגודלה, אלפי מרגלים וסוכנים, מלחמת חורמה נגד אויבים מבית. הם דורשים נאמנות ושבועות נאמנות. הם כופים על עמם מדיניות כלכלית רצחנית אצל סטאלין וגביית מיסים אכזרית אצל הורדוס. שניהם אדמיניסטרטורים מעולים. בעלי חזון דמיון וכושר ארגון. מוציאים לפועל מפעלים אדירים יוזמים מפעלי בנייה ענקיים ומפעלי תיעוש מדהימים.

אבל ככל שהם מצליחים בענייני השלטון, מדיניות חוץ, מלחמות וכלכלה, ככל ששמם יוצא לתהילה בעולם – כך הם אומללים בבית ומשפחתם אומללה מהם. הוצאות להורג וחסולים של בני משפחה. של האשה. של הבנים. של הגיסים והחברים. האלימות – בעיקר כלפי פנים. כלפי הקרובים ביותר.

ושניהם נשלטים על ידי הפאראנויה.

הפרנואיד משליך מעצמו על הסביבה. הוא מניח שמבנה הנפש של האחר זהה למבנה הנפש שלו. הוא מניח שאם הוא מסוגל לזמום ולרצוח בלי היסוס – גם האחר יכול. שאם הוא מסוגל לחתור תחת הקרובים אליו, להפיל אותם בפח, לפרוץ כל גבול מוסרי – גם האחר יכול. "כולם מסוכנים כמוני" - אומר הפרנואיד – "כולם מסוכנים לי כשם שאני מסוכן להם. אין להם בעיה לרצוח אותי כשם שלי אין בעיה לרצוח אותם"

החבר סטאלין נהג לומר – " אם עיניו של אדם מתרוצצות לצדדים – אות הוא שמצפונו אינו נקי "

גם הורדוס כסטאלין רצה לדעת מה קורה שם בפנים , בתוך הראש , במוח , בלב . הוא רצה לדעת מה הם חולמים . מה הם חולמים עליו . אם יכול היה להקפיא אותם . לשתק אותם . שיהיו רק אזרחים . נתינים . שיצייתו . שיבצעו . ושיאהבו אותו .